

การศึกษาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6
ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

นางลารัชนีวัลย์ จุลบาท

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-349-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF THE OPERATION OF LOCAL CURRICULUM DEVELOPMENT IN WORK -
ORIENTED EXPERIENCES AREA AT PRATHOM SUKSA FIVE AND SIX
UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF
SI SA KET PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

MISS RACHANEewan JULLABATH

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Currioulum Development

Department of Educational Administration Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-636-349-2

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วิชнівіль จุลนาท : การศึกษาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ (A STUDY OF THE OPERATION OF
LOCAL CURRICULUM DEVELOPMENT IN WORK - ORIENTED EXPERIENCES AREA AT PRATHOM SUKSA
FIVE AND SIX UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF SI SA KET PROVINCIAL PRIMARY
EDUCATION) อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 248 หน้า ISBN. 974-636-349-2

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงาน
และพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ และการนำหลักสูตรระดับท้องถิ่นกลุ่ม
การงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ไปใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ประชากร
และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ศึกษาในเทคนิควิธีการประถมศึกษาจังหวัด 3 คนศึกษาในเทคนิควิธีการ
ประถมศึกษาอำเภอ 4 คน ผู้บริหารและครูผู้สอนที่เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร 10 คนผู้บริหาร 286 คน ครูผู้สอนกลุ่ม
การงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 375 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสัมภาษณ์แบบ
กึ่งโครงสร้างและแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา การแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในระดับจังหวัดมีการแต่งตั้งคณะกรรมการและ
การศึกษาข้อมูลพื้นฐานก่อนการจัดทำหลักสูตร มีการเตรียมบุคลากรที่เป็นศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเพื่อเป็น
วิทยากรแกนนำจัดทำแนวการลงในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในระดับอำเภอ การจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นในระดับอำเภอ
มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ แต่ไม่มีการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ส่วนการกำหนดจุดประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร การจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ยึดตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.
2533) เป็นหลัก ปัญหาที่พบในการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น คือ วิทยากรไม่เพียงพอ คณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจใน
ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ขาดงบประมาณในการสนับสนุน ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและ
ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอไม่สามารถอภิปรายตามผลการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่องและ
สม่ำเสมอ

2. การนำหลักสูตรระดับท้องถิ่นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพไปใช้ของโรงเรียน ในด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่
การสอน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนเพื่อการใช้หลักสูตร ผู้บริหารส่งเสริมการจัดทำแผนการสอนบันทึกการสอนโดยกระตุ้นให้ส่ง
ให้ตรวจก่อนนำไปใช้ในชั้นเรียน และเอกสารประกอบหลักสูตรที่ครูจัดทำคือแผนการสอนและใบงาน ด้านการจัดปัจจัยและสภาพ
ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน มีการสำรวจความพร้อมและการเตรียมบุคลากรโดยส่งเข้าอบรมกับหน่วยงานในสังกัด มีการนิเทศติดตามผล
การใช้หลักสูตรและการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ด้านการสอนของครู พบว่ามีการเตรียมการสอนและแจ้งจุดประสงค์ก่อนการสอนทุก
ครั้งและกำหนดความมุ่งหวังให้ผู้เรียนทำงานเป็น มีนิสัยรักการทำงานและปรับปรุงงานอยู่เสมอ วิธีที่ใช้สอนงานบ้าน
งานเกษตรและงานเลือกคือให้ผู้เรียนมีกปฏิบัติ และการสาธิต เกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนคือสอดคล้องกับเนื้อหา
และเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยจัดนิทรรศการแสดงผลงานนักเรียน มีการวัดและประเมินผล
โดยการตรวจผลงาน การสังเกตการปฏิบัติงานและการทดสอบ ปัญหาที่พบในการนำหลักสูตรไปใช้ของโรงเรียนคือ
ขาดงบประมาณในการดำเนินการ ครูไม่มีเวลาเตรียมการสอนเนื่องจากสอนหลายวิชา ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการเรียน
การสอนภาคปฏิบัติ ขาดแหล่งวิชาการค้นคว้าเทคนิคการสอนใหม่ ๆ

ภาควิชา ..บริหารการศึกษา.....
สาขาวิชา ..นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร.....
ปีการศึกษา 2539.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C842407 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD: CURRICULUM DEVELOPMENT / WORK - ORIENTED EXPERIENCES / PRIMARY EDUCATION

RACHANEewan JULLABATH : A STUDY OF THE OPERATION OF LOCAL CURRICULUM

DEVELOPMENT IN WORK - ORIENTED EXPERIENCES AREA AT PRATHOM SUKSA FIVE AND SIX UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF SI SA KET PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION.

THESIS ADVISOR : ASST. PROF. JAITIP CHUARATANAPHONG , Ph.D. 248 pp. ISBN 974-636-349-2

The purposes of this research were 1) to study the state and problems on developing the local curriculum in work-oriented experiences area at Prathom Suksa 5-6 under the jurisdiction of the Office of Si Sa Ket Provincial Primary Education 2) to study the state and problems of local curriculum implementation in work-oriented experiences area at Prathom Suksa 5-6 in schools under the jurisdiction of the Office of Si Sa Ket Provincial Primary Education. Population and sampling groups were 3 Si Sa Ket provincial supervisors, 4 District supervisors, 10 administrators and teachers who were members of the curriculum development committee, 286 administrators, 375 Prathom Suksa 5-6 teachers of work-oriented experiences area. Research instruments used were semi-structured interview forms and questionnaires. The raw data were analyzed by using content analysis, frequency, and percentage.

Research findings were as follows :

1. On development local curriculum in work-oriented experiences area at the provincial level, a committee was appointed and basic information was studied before developing the curriculum. The provincial educational supervisors were prepared to be the core lecturers in advising how to do instructional guideline in work-oriented experiences area at the district level. In developing the teaching guideline in work-oriented experiences area at the district level, a committee was appointed ; but basic information was not studied before developing the curriculum. The curriculum objectives, curriculum structure and contents, teaching-learning activities, measurement and evaluation were identified based upon the Elementary School Curriculum B.E. 2521 (Revised Edition B.E. 2533) Problems report were insufficient personnel, personnel lacking knowledge of local curriculum development procedures, insufficient supporting budget, and incompetence of provincial and district supervisors to supervise and follow-up the local curriculum development consistently and continuously.

2. For the implementation of local curriculum in work-oriented experiences area, the results showed that schools planned the curriculum implementation. School administrators supported teachers to prepare instructional plans / lesson plans by asking for a submission before teaching in classrooms. Curriculum supplementary documents which teachers produced were instructional plans and job sheets. For environmental factors in schools, personnel were prepared by encouraging them to attend the in-service training. The implementation of local curriculum in work-oriented experiences area was supervised and followed-up. This curriculum was also publicized. It was found that teachers prepared their teaching and notified their students of instructional objectives. The main objectives were expecting students to know how to work, to appreciate their job, and to continuously improve their working effectiveness. For the home economics, agriculture, and elective classes, teaching techniques used were demonstrations and allowing the students to have hand-on experiences. Teaching media were chosen by considering the accordance with curriculum contents and local context. Student exhibitions were arranged as an extracurricular activity. Measurement and evaluation were carried out by checking students' works, observing their practices, and by using testing. Problems occurring in curriculum implementation were budget shortage, teachers having insufficient time to prepare their teaching because of teaching overload, teachers lacking knowledge in the part of learning practices, and a shortage of research resources for new teaching techniques.

ภาควิชา บริหารการศึกษา

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์
เชื้อรัตนพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบ
และให้กำลังใจเสมอมา รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ประธานกรรมการ
และอาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา กรรมการ ในการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำ
ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และรองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด ที่ได้คำแนะนำใน
การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ศึกษาพิเศษสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด ศึกษาพิเศษสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนและ
ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ที่กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัย
ครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม ที่กรุณาให้คำแนะนำ
เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยเสมอมา

ขอขอบพระคุณ คุณสมเดช สีแสง และคุณนิลสุดา นิลสุวรรณ ที่ให้ความช่วยเหลือใน
การจัดพิมพ์เครื่องมือในการเก็บข้อมูลและให้กำลังใจในการทำงานวิจัยครั้งนี้

อนึ่ง การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ผู้ให้กำเนิด ครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และ
ส่งเสริมคุณธรรมต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งพี่น้องและเพื่อน ๆ ที่ให้
ความช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยความอบอุ่นแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ธันนีวัลย์ จุลบาท

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ และผู้ตอบแบบสอบถาม.....	67
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดทำ หลักสูตรระดับท้องถิ่นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของสำนักงานการประถมศึกษา ศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ.....	78
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการนำหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในกลุ่มการงาน และพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ไปใช้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ.....	88
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	145
อภิปรายผล.....	157
ข้อเสนอแนะ.....	172
รายการอ้างอิง.....	175
ภาคผนวก.....	182
ภาคผนวก ก.....	183
ภาคผนวก ข.....	189
ประวัติผู้เขียน.....	248

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่รับผิดชอบกลุ่มการงาน และพื้นฐานอาชีพ.....	67
2 จำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการ พัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มกพอ. ชั้นป.5-6 ในระดับอำเภอ.....	69
3 จำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน.....	72
4 จำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอน.....	75
5 จำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ตามการให้ข้อมูลของ ผู้บริหารโรงเรียน.....	88
6 จำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ตามการให้ข้อมูลของ ครูผู้สอน.....	92
7 จำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ตามการให้ข้อมูลของผู้บริหารโรงเรียน.....	99
8 จำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ตามการให้ข้อมูลของครูผู้สอน.....	109
9 จำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการสอนของครู ตามการให้ข้อมูลของครูผู้สอน.....	112
10 จำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ตามการให้ข้อมูลของ ผู้บริหารโรงเรียน.....	123

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ตามการให้ข้อมูลของ ครูผู้สอน.....	127
12 จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ตามการให้ข้อมูลของผู้บริหารโรงเรียน.....	131
13 จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ตามการให้ข้อมูลของครูผู้สอน.....	135
14 จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการสอนของครู ตามการให้ข้อมูลของครูผู้สอน.....	139

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย